

УДК 615

Черевата Г.В. студентка гр. РД-21м

Науковий керівник: Говоруха Олена Юріївна, старший викладач кафедри загальної медицини з курсом фізичної терапії

(Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, м. Дніпро, Україна)

ВИДИ ВЗАЄМОДІЇ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ У ФАРМАКОТЕРАПІЇ

Медичні засоби мають дуже багато різних видів впливу на організм хворих людей. Не дивлячись на це, найбільш важливою і поширеною є фармакотерапія, а саме вплив лікарських речовин на організм. У такому поширенні лікарських препаратів є як позитивні так і негативні сторони та наслідки.

Фармакотерапія основана на використанні поєднань різного роду ліків. Це визначається симптоматичною дією більшості відомих лікарських засобів. Уявлення про симптоматичну дію ліків настільки міцно увійшло в медичну практику, що навіть сучасна фармакологія визначає цілі групи препаратів, які володіють протисимптомним ефектом.

Взаємодія різного роду ліків може реалізуватися як інтракорпорально, а саме у внутрішніх середовищах організму, так і екстракорпорально – у різноманітних лікарських формах. Визначено, що за своїм характером взаємодія таких ліків може бути фізичною, хімічною, фармакокінетичною та фармакодинамічною.

Фізична та хімічна взаємодія таких ліків в організмі людини можлива і у внутрішніх середовищах організму. Хоча для інтракорпоральної взаємодії більш суттєвим вважаються фармакокінетичні та фармакодинамічні реакції.

Взаємодія різних груп лікарських засобів змінює кінцевий фармакологічний ефект їхньої комбінації. Саме ознайомлення з результатами взаємодії ліків має дуже велике значення для нас. З одного боку, воно дозволяє уникнути усіх негативних наслідків комбінованої фармакотерапії, а з іншого боку, саме безліч лікарських комбінацій дає можливість значно покращити результативність фармакотерапії.

Важливо зазначити, що при взаємодії ліків існує певна їхня несумісність. Вона може бути фізичною, хімічною та фармацевтичною.

Фізична несумісність трактується недостатньою розчинністю, певною летючістю, адсорбцією або коагуляцією діючих початків, зміною колоїдного складу, відволоженням або розплавленням суміші. Саме внаслідок фізичної несумісності таких інгредієнтів втрачається фармакотерапевтична цінність загальної комбінації, починає руйнуватися точність дозування, прийом ліків стає дуже важким, спостерігаються зміни фізичних властивостей та зовнішнього вигляду лікарських форм.

Розглянемо хімічну несумісність, в результаті якої виникає відповідна хімічна реакція (окислення, відновлення, гідролізу, подвійного обміну, тощо) речовин один з одним. Можемо спостерігати, як через несумісність втрачається терапевтична цінність лікарської композиції або змінюється її ефект, до того ж такі новостворені сполуки можуть виявитися дуже токсичними для організму. Ця група несумісностей являє собою найчисленнішу і є найскладнішою, бо хімічна взаємодія відбувається не тільки в рідких лікарських формах а й у всіх інших. Разом з тим хімічну несумісність іноді використовують з лікувальною метою, зокрема в токсикології (антидотна терапія). Наприклад, при отруєнні кислотами застосовують слабкі розчини лугів.

Фармацевтичною несумісністю називається таке поєднання інгредієнтів, при якому в результаті взаємодії лікарських речовин між собою або з допоміжними речовинами істотно змінюються їх фізичні та хімічні властивості, а тим самим і терапевтична дія. Ці зміни, не передбачені лікарем, можуть відбуватися в процесі виготовлення і

зберігання лікарських препаратів. Фармакологічна дія проявляється у вигляді синергізму та антагонізму.

Отже, лікарям та медичним працівникам загалом потрібно бути дуже уважними при призначенні лікарської терапії та виписувати хворому саме необхідну рецептуру, особливо при комбінованому призначенні ліків.

Перелік посилань

1. Мудрак І. Г. Аналіз динаміки доказових даних про лікарські рослинні засоби у базі Кокрана / І. Г. Мудрак, О. М. Заліська // Фармацевт. часоп. – 2011. – № 3. – С. 75–78. 2. Sahoo N. Herbal drugs: Standards and regulation / N. Sahoo, P. Manchikanti, S. Dey // Fitoterapia. – 2010. – Vol. 81. – P. 462–471.і

2. Наукове обґрунтування доцільності подальшого включення лікарських засобів рослинного походження до державного формуляру лікарських засобів / Х. І. Макух, Т. Б. Ривак, А. Б. Зіменковський [та ін.] // Фармацевт. журн. – 2010. – № 1. – С. 31–35.

3. Державний реєстр лікарських засобів. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.drlz.com.ua/>.

4. Котвіцька А.А. Методологія соціальної справедливості фармацевтичного забезпечення населення // Фармацевтичний журнал. – 2008. – № 2. – С. 8–12.

5. Організація фармацевтичного забезпечення населення [Текст] : навч. посібник / Ред. А.С. Немченко; авт. кол. - Харків : Авіста-ВЛТ, 2007. - 488 с.